

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Transparentnost Srbija

pregled aktivnosti za period
15. - 21. oktobar 2016. godine

Bilten broj 43/2016

Sadržaj:

Aktivnosti	2
Pod lupom.....	4
Ima li kontrole pre smrti	4
Saopštenja.....	6
Urediti položaj savetnika u Vladi i objaviti podatke o njima.....	6
Konferencije	7
Povećanje transparentnosti u radu vlasti u Novom Pazaru, Raški i Tutinu	7
Mediji	9
Nepravilno potrošili 5.881 milijardu dinara	9

Aktivnosti

Prvi okrugli sto sa predstavnicima opština, u okviru projekta povećanja transparentnosti lokalnih samouprava koji je podržala Misija OEBS-a, održan je 17. oktobra u Novom Pazaru. O tome detaljnije u Biltenu, u rubrici "Konferencije".

Predstavnik TS Rade Đurić prisustvovao je 18. oktobra debati o borbi protiv korupcije koju je organizovao CINS. Đurić je otvorio temu interne kontrole koju Prekršajni sud sprovodi kod slučajeva zastarelosti - koji su najčešće razlozi, da li se posebno analiziraju neki od postupaka. Drugo pitanje bilo je u vezi sa rokom zastarelosti - koji je to idealan rok koji bi pomogao kod gonjenja a da se pritom vodi računa da ne dođe do obesmišljavanja postupaka (na primer gonjenje za neki sitan prekršaj posle 10 godina). Predstavnik TS, predstavnica Agencije za borbu protiv korupcije Almira Medunjanin i predsednik Prekršajnog suda Milan Marinović složili su se da bi rok od pet godina bio optimalan.

Treća tema bila je u vezi sa oportunitetom, posebno u slučajevima povezanim sa korupcijom. Tužiocima obilato koriste ovaj mehanizam i hvale se rešenim brojem slučajeva, a javnost sa druge strane ne krije razočaranje kod pojedinih slučajeva i zaključuje da se oni koji mogu da plate, koriste oportunitet kao način da izbegnu odgovarajuće kazne koje su znatno teže.

Predstavnik TS Danilo Pejović prisustvovao je 20. oktobra konferenciji "U susret jačanju mehanizama finansijskog poslovanja i odgovornosti", u organizaciji Uprave za javne nabavke. Bilo je reči o praćenju izvršenja ugovora zaključenim u postupcima javnih nabavki i profesionalizaciji u ovoj oblasti. Panelisti su bili gosti iz Holandije. Ovo je bila prilika da se uporede sistemi javnih nabavki u Holandiji i Srbiji, pred otvaranje poglavlja pet, "Javne nabavke".

Na sastanku sa pomoćnikom ministra privrede Dubravkom Drakulić i savetnikom Zoranom Bašićem, 21. oktobra, predstavnici TS Nemanja Nenadić i Zlatko Minić izneli su predloge i inicijative u vezi sa unapređenjem transparentnosti javnih preduzeća. Bilo je govora o projektu koji TS sprovodi - praćenje primene novog Zakona o javnim preduzećima. Predstavnici TS izneli su predlog da se uredi podaci o predstavnicima države u skupštinama akcionara i upravnim odborima preduzeća u kojima Srbija ima vlasnički udeo kao i predlog da ministarstva privrede i državne uprave zajedno podsete lokalna javna preduzeća i jedinice lokalne samouprave na obavezu javnih preduzeća da imaju svoje sajtove na kojima moraju da objavljuju podatke propisane zakonom. Predložili smo i da Ministarstvo privrede ili Vlada otvore stranicu na kojoj bi bili prikazani podaci o svim republičkim JP - o izboru direktora, godišnji programi, tromesečni izveštaji, informacije o stepenu usklađenosti planiranih i realizovanih aktivnosti.

Antikorupcijsko savetovalište (ALAC) TS primilo je tokom prošle nedelje 27 poziva na telefon 0800 081 081 a još 16 slučajeva otvoreno je na osnovu informacija dobijenih na mejl ts@transparentnost.org.rs, poštom, preko Facebooka, ličnim kontaktima, sa interneta ili iz pres klipinga. U protekloj sedmici objavljeno je 35 vesti i priloga o aktivnostima Transparentnosti Srbija ili vesti u kojima su citirani stavovi predstavnika naše organizacije.

Na našoj [Facebook stranici](#), koja ima 29.300 "lajkova" objavili smo ove nedelje četiri teksta, komentara i linka u vezi sa korupcijskim i antikorupcijskim temama i aktuelnostima.

Prenosimo izbor tekstova koje smo objavili u prethodnoj sedmici:

Pod lupom

Ima li kontrole pre smrti

15. oktobar 2016.

Velike tragedije prirodno rađaju poriv da se nešto učini. Da se pokrene akcija koja bi dovela problem bliže rešenju, da se umiri savest ili makar da se javnosti koja traži oštru reakciju i postavlja pitanje odgovornosti prikaže da vlast nešto radi. Dva nepovezana tragična događaja proteklih dana su doveli do veoma sličnih reakcija ministara. Nakon što je jedan dečak umro, posle lekarske intervencije koja nije bila adekvatna, ministar zdravlja Zlatibor Lončar, a po njegovom nalogu i državni sekretari i direktori bolnica, [krenuli su u kontrole](#) u kojima se proveravaju uslovi lečenja, stanje opreme, kako se vodi dokumentacija, koje su najčešće komplikacije, da li ima dovoljno kadrova... U Srbiji zdravstvo ne postoji od juče, čak ni sadašnji ministar nije na tom mestu od skora. Logično se nameće pitanje ima li kontrola pre smrti? Bilo bi svakako zanimljivo videti da li će Ministarstvo **objaviti nalaze ovih kontrola** i šta će one pokazati o funkcionisanju onih kontrolnih mehanizama koji bi i inače trebalo da postoje.

Ako redovnih kontrola ima, **hoće li vlast položiti račune zbog toga što nisu funkcionisale** kako treba? Ako redovnih kontrola nema, zašto nisu uspostavljene. Ovaj slučaj neumitno podseća na primer kampanjskih kontrola u osvit predizborne kampanje. Krajem prošle godine je

REAKCIJA POSLE SMRTI MALOG RADENKA (8): Počele kontrole bolnica

B. RADIVOJEVIĆ | 14. oktobar 2016, 11:55 | Komentara: 23

Direktori kliničkih centara ozbiljno shvatili nalog ministra zdravlja. Zadovoljstvo viđenim u Vršcu, u "Zvezdari" i u "Dragiši Mišoviću". Cilj je da se ojačaju stručne ekipe u ustanovama u unutrašnjosti

Preporučeno | Podeli | 168 | Tweet | G+ | 0

Počele kontrole bolnica / Višac

SRODNE VESTI | RAD bolnica u Srbiji od juče ujutru je "na skeneru": direktori kliničkih centara i državni sekretari rano ujutru, po nalogu ministra Zlatibora Lončara da se krene u

svečano promovisano krečenje i sređivanje toaleta u zdravstvenim ustanovama, koje je sprovedeno [u postupku javne nabavke koji je obilovao nepravilnostima](#), a sve to uz najavu da će premijer lično proveriti da li je posao izvršen kako treba.

Sličan žalostan povod za oglašavanje dobio je i ministar unutrašnjih poslova. Nakon što se desilo ko zna koje po redu ubistvo koje nalikuje na obračun kriminalnih grupa, [ministar Nebojša Stefanović poručuje](#) „do kraja godine odstranićemo iz policije sve službenike koji su imali veze sa kriminalcima“ a kriminalcima i banditima „da im neće biti dozvoljeno da se obračunavaju na ulicama Beograd i Srbije“, aludirajući pri tom na „uvozni kriminal“ (iz Crne Gore).

Стефановић: Наша земља неће бити полигон за криминалне активности
14.10.2016.

Министар Стефановић је нагласно да ће полиција и безбедносне структуре морати изнети тешку борбу са криминалом, али ово је борба у којој држава мора да победи...

Najzanimljiviji je de o izjave u kojem ministar Stefanović tvrdi „možda do sada nismo imali dokaza da ih sudski procesuiramo“ (mислећи на policajce koji su u vezi sa kriminalcima), „ali će do Nove godine svi oni biti počišćeni iz policije“ i dodaje da će „država u to uložiti sva sredstva i aktivirati ceo državni aparat“. Ovde je pitanje ima li kontrole pre smrti još umesnije, ali je i odgovor izvesniji. Naime, ovo nije prvi put da su se isti akteri (ministar i njemu nadređeni, predsednik Vlade) oglašavali sličnim povodom. Bez obrazloženja, ali uz brojne insinuacije i medijski plasirane optužbe o povezanosti sa kriminalcima, u junu 2014. je premijer Vučić "u skladu s inicijativom ministra unutrašnjih poslova, a uz saglasnost direktora policije" objavio smenjivanje svih šefova uprava u policiji.

U januaru 2015. su mediji odreda "saznali" da će ministar Stefanović "narednih dana narediti češljanje svih policijskih službenika sa ciljem da se dodatno sredi stanje u policiji". U novembru 2015. je isti ministar poručio da "ima informacije da će se u narednih nekoliko dana ili nedelja voditi hajka protiv jednog dela zaposlenih u policiji, te da će se o njima plasirati izmišljene priče", ali je odlučno poručio da "kriminalci neće ni raditi ni kadrovati u policiji". Bez polaganja računa o tome šta je urađeno u prethodnim (najavljenim) akcijama „čišćenja“, ne može se proceniti ni da li se išta može očekivati od najnovije najave. Jedina relevantna stvar koja se dogodila u međuvremenu, jeste donošenje novog Zakona o policiji koji omogućava delotvornije unutrašnje kontrole. Političari na čelu državnih organa često traže izgovor za neuspehe u nedovoljnim ovlašćenjima. Međutim, ovaj put nije bilo posezanja za tim argumentom, valjda zato što bi to ipak bilo kakvo-takvo priznanje da nešto nije rađeno kako treba.

Saopštenja

Urediti položaj savetnika u Vladi i objaviti podatke o njima

21. oktobra 2016.

Transparentnost Srbija ističe da je najnoviji slučaj hapšenja lažnog savetnika premijera Vučića dobar povod da Vlada promeni svoju praksu tajnovitosti kada je reč o savetnicima predsednika i potpredsednika Vlade.

Prema saopštenju MUP-a, jedan prevarant je, lažno se predstavljajući kao „savetnik u kabinetu premijera“ od dvoje građana dobio 33 hiljade evra mita da bi sprečio jedno hapšenje. Ovaj slučaj ukazuje da građani i dalje misle da preko veza u izvršnoj vlasti mogu da utiču na rad policije i tužilaštva, što je samo po sebi zabrinjavajuće.

Transparentnost – Srbija ukazuje da ovakve prevare ne bi bile moguće, ili bi makar bile znatno manje verovatne, kada bi građani mogli da provere ko sve savetuje predsednika i potpredsednike Vlade i kakva zaduženja i ovlašćenja ima. Međutim, ne samo da ovi podaci nisu dostupni unapred, već ih nije moguće dobiti ni po zahtevu. TS je u više navrata od Vlade pokušala da dobije informacije o tome ko su sve savetnici i po kojem pravnom osnovu, a i poslednji zahtev te vrste, od 28. septembra 2016, ostao je, na žalost, bez odgovora. U vezi sa ovom temom posebnu konfuziju izaziva to što, sudeći prema medijskim izjavama, pored posebnih savetnika koji su imenovani na osnovu Zakona o Vladi, postoje i lica koja su po nekom drugom osnovu angažovana na sličnim poslovima.

Koristimo ovu priliku da ukažemo i na činjenicu da mnoga bitna pitanja u vezi sa radom savetnika uopšte nisu zakonski uređena, uključujući i eventualni sukob interesa, zato što oni nemaju ni svojstvo javnih funkcionera, ni status državnih službenika, i pozivamo Vladu da, pored objavljivanja informacija o savetnicima i njihovim zadacima, donese akte kojima bi njihov rad bio preciziran.

Република Србија
Министарство унутрашњих послова

МИНИСТАРСТВО ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ СЕКТОРИ РЕФОРМЕ ГРАЂАНИ

Актуелно

Почетна > Актуелно > Саопштења

Ухапшен осумњичени за преваре
20.10.2016.

МУП

Број: 822/16
20. октобар 2016. године

Konferencije

Povećanje transparentnosti u radu vlasti u Novom Pazaru, Raški i Tutinu

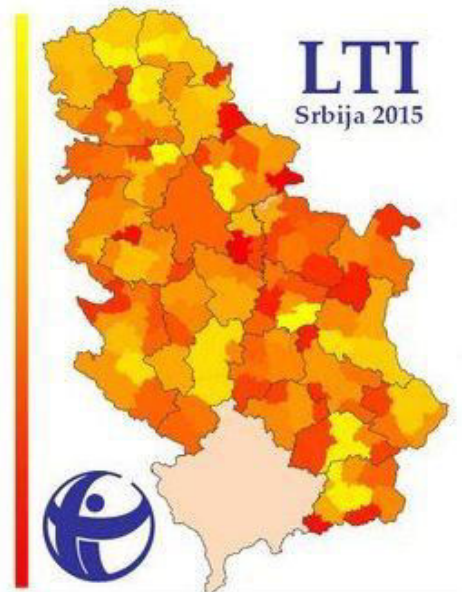
17. oktobra 2016.

Transparentnost Srbija sprovodi, uz podršku Misije OEBS-a u Srbiji, projekat podizanja nivoa transparentnosti u šest gradova i opština u Raškom i Pčinjskom okrugu. Ovaj projekat se nadovezuje na prošlogodišnje ocenjivanje i rangiranje svih gradova i opština u Srbiji na [osnovu Indeksa transparentnosti lokalne samouprave \(LTI 2015\)](#). U ponedeljak 17. oktobra u Novom Pazaru je organizovan sastanak sa predstavnicima lokalnih vlasti Novog Pazara, Raške i Tutina.

Podsećamo, ocenjivanje za LTI 2015 je uključivalo pregledanje zvaničnih internet prezentacija gradova i opština, obilazak svih lokalnih samouprava, pribavljanje odgovora na osnovu zahteva za slobodan pristup informacijama i pribavljanje podataka od drugih organa. TS je nakon objavljivanja rezultata organizovala niz okruglih stolova na kojima je predstavnicima JLS ukazala na rezultate istraživanja, na mogućnosti da se transparentnost podigne na viši nivo i na aktivnosti i mere koje bi trebalo preduzeti. Takvi okrugli stolovi nisu organizovani u Raškom niti u Pčinjskom regionu, zbog čega Transparentnost Srbija, uz podršku Misije OEBS-a realizuje projekat "Povećanje transparentnosti u radu vlasti u šest gradova i opština u Raškom i Pčinjskom okrugu".

TS je, u okviru ovog projekta, ponovo detaljno analizirala ocene Novog Pazara, Raške i Tutina, dopise i odgovore dostavljene po zahtevima, napomene istraživača koji su pregledali sajtove, posetili uslužne centre, ponovo su analizirani sajtovi i na osnovu toga su načinjene analize i preporuke za unapređenje transparentnosti, što bi trebalo da rezultira većim brojem pozitivnih indikatora i boljom ocenom i plasmanom na sledećem rangiranju na osnovu Indeksa transparentnosti lokalne samouprave. Inače, u okviru prošlogodišnjeg rangiranja svih gradova i opština u Srbiji, Raška je imala indeks 57 i delila je 12. mesto, Novi Pazar je imao indeks 39 i delio je 81. mesto, a Tutin je imao indeks 35 i delio je 99. mesto.

Nove preporuke se odnose na objavljivanje informacija o sednicama skupština i usvojenim odlukama, objavljivanje informacija i dokumenata u vezi sa budžetom i organizovanje javnih rasprava o budžetu, kontakte gradonačelnika, predsednika i odbornika sa građanima i medijima, objavljivanje na vidnom mestu u uslužnim centrima podataka o procedurama i rokovima za pružanje pojedinih usluga, podataka o podnošenju zahtev za pristup informacijama.

Preporuke, pored ostalog, obuhvataju i uređenje informatora o radu, objavljivanje podataka o javnim nabavkama, mehanizme za prijavljivanje nepravilnosti i korupcije, povećanje transparentnosti izbora direktora javnih preduzeća i javnih ustanova, objavljivanje više podataka o radu JP i JU, organizovanje javnih rasprava, objavljivanje podataka o dodeli novca na konkursima i izveštaja o trošenju dodeljenih sredstava itd. Sve tri analize mogu se preuzeti sa sajta TS, iz [rubrike "Inicijative i analize"](#).

O analizama i preporukama razgovarali smo na sastanku kome su prisustvovali predsednik opštine Raška Ignjat Rakitić, šefica kabineta predsednika opštine Raška Mja Vujanac, predstavnici Grada Novog Pazara Jasmina Kruševljanin i Željko Tiosavljević i predstavnici opštine Tutin Mersad Kačopor i Sadrija Goruždić. Sastanku je prisustvovala i Svetlana Zorbić iz Misije OEBS-a. Programski direktor TS Nemanja Nenadić ukazao je da

POČETNA LOKALNA SAMOUPRAVA DOKUMENTI AKTUELNOSTI USLU

Početna » Aktuelnosti » Politika » Lokalne samouprave za transparentnost

18 okt 2016 Lokalne samouprave za transparentnost

rešenja koja bi unapredila transparentnost. Kao najbitnije oblasti istakao je indikatore u vezi sa javnim preduzećima, gde je nepoštovanje zakona najveće, pitanja u vezi sa budžetom, od pripreme budžeta, pa do objavljivanja obrazloženja i redovnih izveštaja o izvršenju, kao i oblast uzbunjivača i načina na koje lokalne vlasti treba da obaveste građane o tome kako da prijave korupciju i nepravilnosti.

Postoje neke situacije gde je relativno lako moguće povećati transparentnost, već postoje dokumenta koja samo treba objaviti na sajtovima ili u uslužnim centrima, a postoje i neka teža pitanja gde je potrebno reorganizovati lokalne službe, propisati nove akte. Nenadić je ukazao da smo spremni da pomognemo i savetima i oko izrade akata, ali i da iniciramo dopune Zakona o lokalnoj samouprava ili drugih propisa koji su relevantni za ovu materiju.

Saardnik TS Zlatko Minić ukazao je da, pored sadržaja sajtova, treba imati u vidu i one građane koji nemaju pristup internetu, koji se sa opštinom sreću kada dođu u uslužni centar ili u prostorije uprave te bi neke informacije koje su već sada dostupne jer su informatorima ili na sajtovima, za te građane mogle i trebalo da budu dostupne i u samim prostorijama.

Predstavnici TS pozvali su na predstavnike lokalnih vlasti da podstaknu lokalna javna preduzeća da ispunjavaju svoje obaveze propisane Zakonom javnim preduzećima, u vezi sa javnošću podataka. Preduslov za to je da sva JP imaju svoje internet sajtove što sada nije slučaj.

Mediji

Neppravilno potrošili 5.881 milijardu dinara

NIN, Ivana Ristić, 20. oktobar 2016.

Iako je formirana sa idejom da kontroliše trošenje novca poreskih obveznika, rad Državne revizorske institucije je skoro obesmišljen, jer je rešena tek trećina podnetih prijava. Novčano se kažnjavaju niži funkcioneri, ministri ostaju netaknuti, a kazne se plaćaju iz državnog budžeta

Manje od trećine svih do sada podnetih krivičnih, prekršajnih prijava i prijava za privredni prestup Državne revizorske institucije, koja je osnovana 2005, dobilo je pravosnažnu presudu na sudu. Od 1.364 prijave koliko je DRI podnela od objavljivanja prvog izveštaja pre osam godina, rešeno je samo 31,2 odsto, ili 426 predmeta nenamenskog trošenja državnog novca. A, kako saznaje NIN, u pitanju je skoro 6.000 milijardi dinara ili oko 59 milijardi evra, kolika je vrednost svih stavki koje su bile pod lupom revizora u periodu od 2008. do 2014. zbog sumnje da su ta sredstva nenamenski trošena. Iako se ne može utvrditi koliko je tačno novca od ove sume nenamenski potrošeno, jer većina predmeta nije rešena, alarmantan je sam podatak da je ovaj iznos skoro dva i po puta veći od javnog duga, koji je krajem avgusta iznosio 24,3 milijarde evra.

The screenshot shows the NIN website interface. At the top, the logo 'НИН' is displayed next to the text 'НЕДЕЉНЕ ИНФОРМАТИВНЕ НОВИНЕ'. Below the logo is a search bar labeled 'TRAŽI'. A navigation menu includes links for 'НАСЛОВНА', 'АРХИВА', 'САДРЖАЈ', 'РЕДАКЦИЈА', 'ПРЕТПЛАТА', 'Е-ПРОДАЈА', 'РОМАН ГОДИНЕ', and 'НИН триб'. The main content area features the headline 'Неправилно потрошили 5.881 милијарду динара' and a sub-headline: 'Иако је формирана са идејом да контролише трошење новца пореских обвезника, рад ДРИ је скоро обесмишљен, јер је решена тек трећина поднетих пријава. Новчано се кажњавају нижи функционери, министри остају нетакнути, а казне се плаћају из државног буџета'. Below the text is a photograph of a man in a dark suit and tie, standing on a balcony or staircase with a railing. At the bottom of the screenshot, a small caption reads: 'Мање од трећине свих до сада поднетих кривичних, прекршajних пријава и пријава за привредни преступ Државне ревизорске институције, која је основана 2005, добило је правоснажну пресуду на суду. Од 1.364 пријаве колико је ДРИ поднела од објављивања првог извештаја пре осам година'.

Nakon prijava DRI, pravosnažno je okončano 366 prekršajnih postupaka - 278 osuđujućih, devet oslobađajućih, dok je 75 postupaka obustavljeno - i 56 postupaka za privredni prestup (39 osuđujućih rešenja, tri oslobađajuće presude, dok je 13 postupaka obustavljeno i jedna je prijava odbačena). Kada su u pitanju krivične prijave, 26 osumnjičenih je platilo novčane kazne čime su oslobođeni, dvoje osumnjičenih je umrlo dok je postupak bio u toku, jedna prijava je zastarela i po dve presude su oslobađajuće odnosno osuđujuće. Sve ostale prijave su – u toku. To znači da je pred srpskim sudovima u ovom momentu više od 900 predmeta iniciranih ukazivanjem DRI na nepravilnosti u trošenju javnih

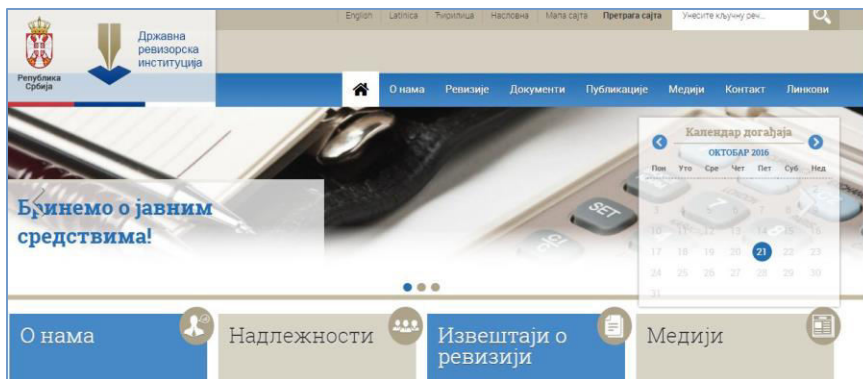

sredstava, ali se ne zna kada će do njihovog epiloga uopšte i doći, budući da su neki predmeti, prema rečima generalnog državnog revizora Radoslava Sretenovića, na sudu i po četiri godine. On ne krije svoje nezadovoljstvo brzinom i neefikasnošću rešavanja prijave.

„Prijave se sporo rešavaju. Postupci po našim prijavama, bilo da se radi o prekršajnim ili krivičnim prijavama, dugo traju. Nije moje da ocenjujem nezavisnost sudstva, ali bi za državu bilo bolje kada bi postupci kraće trajali“, ističe Sretenović za NIN. Najveći broj krivičnih prijavi odnosi se, kaže on, „na preuzimanje obaveza iznad aproprijacija“, u prevodu na veće trošenje novca od propisanog plana za tu godinu. Sretenović najavljuje da će uskoro biti objavljena imena koja će se naći na novoj 31 krivičnoj prijavi za koje je DRI podnela prijave ove godine.

Jedna prijava je već i pravosnažno okončana, ali je alarmantno da je reč o blagajnici Javnog preduzeća Vodokanal u Somboru, koja je proneverila 1,8 miliona dinara, zbog čega je osuđena na šest meseci zatvora. Alarmantno, jer za to vreme prijave koje se tiču visokih državnih funkcionera sporo se rešavaju ili se uopšte ne rešavaju, pa zastarevaju ili se završavaju novčanom kaznom od oko prosečnih 200 evra, višestruko manjom od novčane štete koju je uočila DRI prilikom podnošenja prijave.

Tako su propisane kazne za privredni prestup odnosno nepoštovanje Zakona o računovodstvu od 100.000 do tri miliona dinara za pravno lice i od 20.000 do 150.000 dinara za odgovorno lice u preduzeću. Za prekršajne prijave javna preduzeća se kažnjavaju između 100.000 i milion dinara, a njihovi direktori od 15.000 do 100.000 dinara. Ipak, u proseku najčešće se izriču kazne od 20.000 dinara po prekršaju, što je prosek koji drže Beograd i Niš.

Dalje, najveći broj krivičnih prijavi se odnosi na odgovorne u lokalnim samoupravama, a po osnovu sumnje da je izvršeno krivično delo nenamensko korišćenje budžetskih sredstava, a za krivična dela po podnetim krivičnim prijavama propisana je kazna

od 10.000 do dva miliona dinara. Najveću kaznu do sada u Srbiji, 500.000 dinara za prekršaj u poslovanju u 2011, platio je načelnik uprave komunalnih delatnosti u Nišu.

U ministarstvima i drugim direktnim korisnicima budžeta nema kazni za institucije, samo za odgovorne, odnosno ministre i one se kreću u rasponu od 10.000 do dva miliona dinara. Ipak, visokih kazni za ministre do sada nije bilo budući da su se oni u proseku kažnjavali sa 20.000 do 30.000 dinara.

DRI je čak podnosila prijave i protiv sudija za prekršaje u nekim prekršajnim sudovima zbog nepostupanja u skladu sa Zakonom o prekršajima, tražeći disciplinske postupke, ali broj rešenih predmeta i dužina njihovog rešavanja daju odgovor sa kolikim uspehom. „Kazne su blage, moraju se

povećati jer će se uskoro izjednačiti sa kaznama za nevezivanje pojasa u automobilu“, poručuje Sretenović. Pravno lice koje je do sada platilo najveću kaznu po pravosnažnoj presudi je javno preduzeće Srbijagas koje je platilo tri miliona dinara kazne dok je odgovorno lice, direktor Dušan Bajatović, kažnjen sa 450.000 dinara budući da su ga teretili po nekoliko prijavi, a na osnovu revizija finansijskih izveštaja i pravilnosti poslovanja za 2011. Kažnjeno je i preduzeće Pogrebne usluge Beograd sa milion dinara i dodatnih 50.000 dinara kazne za direktora za privredni prestup iz 2013.

Sa druge strane, u izveštajima DRI može se videti da su 2010. podnete prekršajne prijave protiv tadašnjih ministara Slobodana Milosavljevića i Tomice Milosavljevića, koje, kako saznaje NIN u Prekršajnom sudu, još nisu okončane pa bi, ukoliko se ne reše, ove godine mogle i da zastare budući da je rok za to šest godina. Iste i naredne godine podneto je i više prekršajnih prijavi pro-Dok je blagajnica Javnog preduzeća Vodokanal u Somboru osuđena na šest meseci zatvora, prijave protiv visokih funkcionera zastarevaju ili se završavaju kaznom od oko 200 evra u proseku tih ministara Žarka Obradovića, Nebojše Bradića, Predraga Markovića, Gorana Bogdanovića, Slobodana Samardžića, Saše Dragina, Olivera Dulića, Milutina Mrkonjića i svi oni su novčano kažnjeni kaznama koje se kreću od 10.000 do 160.000 dinara.

Ove godine, prijave za nepravilnosti u finansijskim izveštajima iz 2013. dobili su bivši ali i neki sadašnji ministri - Mlađan Dinkić, Saša Radulović, Goran Knežević, Dragan Glamočić, Milutin Mrkonjić, Aleksandar Antić, Velimir Ilić, Aleksandar Vulin ali i poverenica za zaštitu ravnopravnosti Nevena Petrušić, te nekoliko državnih sekretara. Ovo su samo najzvučnije od ukupno 256 prijavi za sumnje u nepravilnosti prilikom trošenja čak 16 milijardi dinara. U izveštaju revizora za tu godinu navodi se da nije bilo osnova za 1,9 milijardi dinara isplaćenih plata i zarada u svim subjektima revizije, da je revizorima bilo sumnjivo 967 miliona dinara rashoda za usluge po ugovoru, te da gotovo svaka druga (45,81 odsto) ili 363 javne nabavke imaju neke nepravilnosti, a reč je o sumi vrednoj 7,56 milijardi dinara. I tako dalje.

Ove godine pod lupom revizora našlo se oko 366 milijardi dinara potrošenih 2014, koje će oni koji troše novac iz budžeta morati da opravdaju na sudu.

Sve uočeno navodi na zaključak da se uloga DRI, nezavisnog organa zaduženog za reviziju trošenja javnog novca, koji odgovara jedino Skupštini Srbije, podriva time što se kažnjavaju „sitni“ igrači, dok krupni funkcioneri prolaze sa sitnim packama.

Kada Sretenović kaže da u radu ne trpi nikakve političke pritiske, treba mu verovati. Jer, u slučaju kada čitavo jedno telo koje je kroz 11 godina postojanja naraslo sa pet na više od 300 zaposlenih, uradi dobro svoj posao te objavi 575 izveštaja o reviziji, a efekat bude mizeran, politički pritisak nije ni potreban.

Jer sistem postoji, funkcioniše, i potreban je svakoj razvijenoj, modernoj zemlji. Ali, nedostaje mu epilog što prolazi neprimećeno jer se glad javnosti za prijavama zadovolji objavljivanjem broja podnetih prijava svakog decembra, dok izveštaji o broju rešenih prijava izostaju, kao i izveštaji o otklanjanju uočenih nepravilnosti, odnosno o unapređenju sistema. Problem je u tome što je taj sistem koji nema očekivane efekte srpski budžet od 2007. do danas koštao više od tri milijarde dinara, jer je broj zaposlenih, pa time i budžet DRI, rastao svake godine da bi ove dostigao 614,2 miliona dinara. U slučaju DRI to je bilo opravdano budući da je rastao i broj onih čiji se izveštaji proveravaju revizijom koja je i te kako potrebna svakoj ekonomiji. Ipak, država je osnovala telo koje je građane Srbije koštalo 26,5 miliona evra (obračunato po srednjim kursovima NBS za svaku godinu) da kontroliše trošenje državnog novca, ali mu nije omogućila efikasan pravosudni sistem koji bi morao biti završnica. Time je ispunjena forma ali se izbegla suština –otkrivanje da li je ili ne u Srbiji nepravilno potrošena 5.881 milijarda dinara, koliko iznosi ukupna suma svih DRI izveštaja do sada.

Opravdanje za ovaj skroman učinak Milan Marinović, načelnik Prekršajnog suda u Beogradu, vidi u činjenici da je s godinama broj prijava DRI rastao. „U početku ih nije bilo mnogo, kasnije je DRI ušao u `štos` pa je bilo i sve više prijava“, kaže Marinović za NIN. On poručuje da je od 2010. u taj sud stiglo 379 prijava DRI, od čega je rešeno 178. Doneseno je 118 osuđujućih presuda, među kojima su se našli bivši ministri Predrag Bubalo i Vojislav Brajović, 13 oslobađajućih, ali je 17 predmeta zastarelo iako je rok za zastarelost prijava DRI nešto duži od „običnih“ - tri godine za pokretanje postupka u odnosu na godinu prekršaja i šest godina za pravosnažno okončanje. Ostali procesi su rešeni na drugi način, obustavljeni su, izdate su opomene ili su zahtevi odbačeni. Marinović ističe da se radi o obimnim predmetima te da se sud pritom suočava sa klasičnim problemima kao i kod svih drugih postupaka pa tako, ističe, često ministri nisu dostupni sudovima, nije poznata nova adresa stanovanja i slično.

Aleksandra Tomić, predsednica Odbora za finansije Skupštine Srbije koja je jedini „kontrolor“ DRI, priči daje politički kontekst i za NIN kaže da je DRI svoj puni kapacitet dobio tek sada, „zahvaljujući političkoj većini koju ima ova Skupština“.

„Bilo je neophodno da se neko suoči sa svim problemima“, poručuje Tomić i dodaje da je srpska ekonomija prošla kroz velike reforme. Ona nije saglasna sa konstatacijom da je tek trećina rešenih prijava obesmisllila rad DRI. „Njihov rad nije time obesmišljen, to su tek povratne reakcije i ti procenti će rasti“, uverena je predsednica Odbora za finansije. Ona ističe da je nezadovoljstvo DRI „normalno“, ali da je ova institucija neophodna kako bi se na mesta na kojima se raspolaže budžetskim novcem birali kvalitetniji ljudi, te da je samo postojanje institucije „veliki iskorak“. Tomić zaključuje da su procene da su sa punim kapacitetom DRI moguće uštede i do 10 milijardi dinara godišnje. Preostaje onda da sačekamo da konto na ovom računu za početak samo postane pozitivan, dok se ne ostvare ove najavljene uštede.

